

Civilutskottets betänkande

1981/82:42

om sysselsättningsskapande åtgärder inom bostadsbeståndet m. m.
(prop. 1981/82:150, bil. 5)

1 Propositionen

Regeringen har i proposition 1981/82:150, bilaga 5, föreslagit riksdagen att

1. godkänna de ändringar av grunderna för lån för ombyggnad som i regeringsprotokollet förordats,

2. medge att ramen för de antikvariska myndigheternas tillstyrkanden av sådana ombyggnader som bör komma i fråga för förhöjt låneunderlag och tilläggsån vidgas med 20 000 000 kr. för år 1982,

3. godkänna vad i regeringsprotokollet förordats i fråga om bidrag för vissa ombyggnader av flerbostadshus,

4. godkänna vad i regeringsprotokollet förordats i fråga om lån för åtgärder som syftar till att eliminera byggnadstekniska brister,

5. bemyndiga regeringen att besluta om en försöksverksamhet med decentralisering till vissa kommuner av beslutanderätten i frågor om bostadslån till energibesparande åtgärder.

2 Motionerna

I detta sammanhang behandlas de med anledning av propositionen väckta och till civilutskottet hänvisade motionerna 1981/82:

2545 av Per Bergman (s) vari hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om när nu pågående ombyggnadsarbeten skall anses i huvudsak avslutade,

2548 av Olof Palme m. fl. (s) vari hemställs att riksdagen godkänner vad i motionen anförts om ökade satsningar för att dämpa nedgången i bygginvesteringarna inom bostadsdepartementets verksamhetsområde,

2552 av Lars Tobisson m. fl. (m) vari — med hänvisning till motion 1981/82:2550 — hemställs att riksdagen avslår punkterna 1, 3 och 4 i regeringens förslag såvitt avser sysselsättningsskapande åtgärder inom bostadsbeståndet m. m. (bilaga 5),

2556 av Lars Werner m. fl. (vpk) vari föreslås att riksdagen beslutar att uttala att de ytterligare stimulansåtgärder som föreslås i motionen snarast bör genomföras och hos regeringen begära erforderliga åtgärder i enlighet därmed.

3 Utskottet

I propositionen föreslås riksdagen godkänna de *ändringar av grunderna för lån för ombyggnad* som bostadsministern förordat. Bl. a. anføres i propositionen att, i avvaktan på beredningen av stadsförnyelsekommitténs delbetänkande (SOU 1981:99) Stadsförnyelse och bostadsförbättring, vissa åtgärder redan nu bör vidtas inom bostadsfinansieringssystemet i syfte att uppnå ökad varsamhet vid ombyggnader särskilt vid ombyggnader av bostadshus. Bostadsministern förordar därför att den nuvarande möjligheten att få bostadslån för sådana ombyggnader som leder till högre standard än vid nybyggnad upphävs samt att som ny låneförutsättning uppställs krav på hänsynstagande till befintliga kvaliteter hos huset.

Vidare redovisar bostadsministern sin syn på vissa övriga frågor om finansiering av till- och påbyggnader. Dessa frågor faller närmast under bostadsstyrelsens kompetensområde.

I motion 2552 (m) hemställs att riksdagen avslår de i propositionen förordade ändringarna.

Motionärerna har inte närmare motiverat sin uppfattning i annan mån än att de generella lättnader som anges bli följden av moderata samlingspartiets förslag till marginalskattereform enligt motionärernas uppfattning är att föredra framför de av regeringen föreslagna selektiva stimulansåtgärderna.

Utskottet anser det väsentligt att olika åtgärder vidtas för att få till stånd en ökad ombyggnadsverksamhet. Det finns mot denna bakgrund inte anledning för utskottet att föreslå riksdagen att inte godkänna det nu framlagda propositionsförslaget. I detta sammanhang bör erinras om att utskottet tidigare enhälligt ställt sig bakom förslag som syftat till att öka ombyggnadsverksamheten. Enligt utskottets uppfattning har i propositionen anförts tillräckliga skäl för de förordade förändringarna. Med det anförda avstyrker utskottet motion 2552 (m) i motsvarande del.

Riksdagen föreslås även godkänna vad bostadsministern i propositionen förordat beträffande *bidrag för vissa ombyggnader av flerbostadshus* och om *lån för åtgärder som syftar till att eliminera byggnadstekniska brister (reparationslån)*.

Förslagen innebär sammanfattningsvis följande. Bidrag för ombyggnad av flerbostadshus föreslås kunna lämnas med 15 % av den godkända ombyggnadskostnaden, dock högst med 10 000 kr. per lägenhet efter ombyggnaden. Som förutsättningar föreslås gälla att ombyggnadsprojektet genomförs med stöd av bostadslån samt att arbetena påbörjas tidigast den 1 augusti 1982 och är i huvudsak avslutade senast den 31 mars 1983. Bostadsministern föreslår dock regeringen att utverka riksdagens bemyndigande att förlänga giltighetstiden.

Beträffande reparationslånen föreslås lånen kunna utgå bl. a. för att undanröja mögel-, röt-, korrosions- och fuktskador. Låneformen föreslås

utgå både för flerbostadshus och småhus oavsett upplåtelseform. Som förutsättning för lånen föreslås gälla samma regler avseende påbörjande och avslutande som ovan angivits för ombyggnadsbidragen. Även för reparationslånen förordas att ett riksdagens bemyndigande att förlänga giltighetstiden utverkas.

Under vintern 1981 fanns möjligheter att erhålla ombyggnadsbidrag och reparationslån. Som förutsättning gällde avseende reparationslånen att arbetena påbörjades under tiden den 1 september 1981—den 28 februari 1982 och avslutades i huvudsak senast den 30 juni 1982. För bidragen gällde att arbetena skulle påbörjas under perioden den 1 augusti 1981—den 31 januari 1982 och avslutas i huvudsak den 30 juni 1982. Bidrag kunde lämnas med högst 15 000 kr.

I propositionen anförs att de möjligheter som funnits att få ombyggnadsbidrag och reparationslån haft goda effekter på vintersysselsättningen och på reparationsverksamheten.

I motion 2552 (m) föreslås riksdagen avslå de i propositionen nu förordade förslagen om ombyggnadsbidrag och reparationslån.

Från de utgångspunkter civilutskottet närmast har att beakta har utskottet ingen erinran mot att även under kommande vinter möjligheter ges att få ombyggnadsbidrag och reparationslån. Utskottet kan inte dela motionärernas uppfattning att ombyggnadsbidraget endast är av marginell betydelse samt att vissa av de åtgärder som avses stödjas med reparationslån inte bör utföras under vinterhalvåret. Motion 2552 (m) avstyrks i motsvarande del. Nedan behandlar utskottet enskildheterna i propositionsförslaget i den mån dessa mött invändningar i motioner.

I motion 2548 (s) föreslås att ombyggnadsbidrag skall utgå med maximalt 20 000 kr. per lägenhet.

Utskottet delar bostadsministerns uppfattning om vikten av en ökad ombyggnadsverksamhet. Det är naturligt att denna ombyggnadsverksamhet får en större omfattning om bidragsbeloppet ökas och inte som i propositionen föreslås sänks i förhållande till nu utgående bidrag. Även om ett större bidrag ökar statens utgifter finner utskottet detta faktum mindre tungt vägande i jämförelse med möjligheterna att uppnå en ökad ombyggnadsverksamhet. Vad utskottet nu anfört med anledning av motion 2548 (s) om maximalt bidrag bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

I motion 2548 (s) föreslås riksdagen besluta att arbeten för vilka reparationslån utgår skall vara i huvudsak avslutade senast den 30 juni 1983, en förlängning med tre månader jämfört med propositionsförslaget.

Enligt vad utskottet erfarit har motionärernas avsikt varit att även arbeten för vilka ombyggnadsbidrag utgår bör vara avslutade senast den 30 juni 1983. Som bostadsministern framhåller visar erfarenheterna av den hittillsvarande reparationslångivningen att tiden varit för kort för att nödvändig planering och projektering skulle kunna hinnas med. Det är mot

denna bakgrund förvånande att hon i den nu framlagda propositionen föreslår att arbetena skall vara avslutade redan den 31 mars 1983, dvs. en förkortning i jämförelse med den tid som nu gäller, detta även om förslaget kompletterats med en begäran till riksdagen om bemyndigande att få förlänga giltighetstiden. Även om utskottet har förståelse för att ombyggnads- och reparationsarbetena främst av sysselsättningsskäl bör koncentreras till vintersäsongen är det motiverat att perioden förlängs så som föreslagits i motion 2548 (s). Detta bör ges regeringen till känna. Utskottet har dock ingen erinran mot att regeringen därutöver erhåller det begärda bemyndigandet.

I sammanhanget vill utskottet erinra om vad i den under allmänna motionstiden 1982 väckta motionen 1994 (s) framhölls om att riksdagen borde föreläggas förslag under våren 1982 i syfte att ge möjligheter till planering i god tid. Ett tidigare lagd regeringsförslag skulle dessutom ha givit bättre möjligheter att uppnå den eftersträlvade ökningen av byggsysselsättningen. Det ovannämnda motionsförslaget avslogs dock av riksdagsmajoriteten.

Inom utskottet har tagits upp frågan om *bokföring av reparationslånen*. Enligt vad som kommit till utskottets kännedom kan flera allmännyttiga bostadsföretag nödgas avstå från reparationslånen helt eller delvis eftersom de vare sig kan öka sin skuldbörda ytterligare utan att likvidations-skyldighet inträder, eller har möjlighet att öka sitt aktiekapital i tillräcklig omfattning. För att reparationslånen skall få den betydelse som förutsatts i propositionen är det enligt utskottets uppfattning nödvändigt att frågan om lånens ställning i redovisningshänseende löses så att det blir möjligt för bostadsföretagen att utnyttja dem.

Utskottet har mot bakgrund härav övervägt en lösning av bokföringen för dessa lån som ligger i linje med den som utskottet tidigare valt beträffande bokföring av underhållslån (CU 1978/79:35). Detta senare förslag innebar att utskottet med anledning av motioner (s), (c) och (vpk) förordade ett tillägg till lagen (1972:175) med vissa bestämmelser om bokföring av bostadslån m. m. Ändringen innebar att den som fått underhållslån gavs rätt att som en särskild tillgångspost i balansräkningen ta upp ett belopp motsvarande högst det på balansdagen utestående lånebeloppet.

Utskottet förordar en motsvarande lösning avseende reparationslånen. Det aktuella lagförslaget finns upptaget i bilaga till detta betänkande.

I motion 2545 (s) tas upp frågan om när en *nu pågående ombyggnad* som byggs om med stöd av ombyggnadsbidrag skall anses i huvudsak avslutad. Motionären anför att det vare sig i tidigare proposition, i den nu framlagda propositionen eller i bostadsstyrelsens föreskrifter ges någon närmare ledning för när en ombyggnad skall anses "i huvudsak avslutad".

Utskottet finner det liksom motionären lämpligt att nu pågående ombyggnader tillåts fortsätta även efter den 30 juni 1982 och att sålunda den giltighetstid som nu gäller förlängs. Det bör uppdras åt regeringen att

närmare bestämma omfattningen av den nu förordade förlängningen. I samband härmed bör regeringen också klargöra att begreppet "i huvudsak avslutad" skall ges en mera liberal innebörd än vad som hävdats av bostadsstyrelsen.

Utskottet vill för sin del tillägga att vad i motionen anförts om giltighetstiden m. m. avseende ombyggnadsbidrag även bör gälla reparationslånen. Dessutom är det enligt utskottets uppfattning naturligt att de begärda föreskrifterna avseende begreppet "i huvudsak avslutad" bör gälla även för de bidrag och lån som behandlas i den nu aktuella propositionen.

Vad utskottet med anledning av motion 2545 (s) anført bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Vad i propositionen föreslagits om *vidgning av ramen för de antikvariska myndigheternas tillstyrkanden av vissa ombyggnader* samt om *bemyndigande avseende en försöksverksamhet med viss decentralisering* har inte givit utskottet anledning till erinran eller särskilt uttalande.

I den ovannämnda motionen 2548 (s) samt i motionen 2556 (vpk) behandlas vissa *övriga frågor* — frågor som inte tagits upp i den nu aktuella propositionen.

I den förstnämnda motionen upprepas vissa förslag som motionsvis tidigare förts fram bl. a. under allmänna motionstiden 1982. Det gäller förslag om temporär hyresrabatt och hyresgaranti, sänkning av den garanterade räntan för styckebyggda småhus, underhållslån till allmännyttig hyresrätt, höjning av boendemiljöbidraget samt ökade satsningar avseende allmänna samlingslokaler.

Samtliga av de ovan nämnda motionsyrkandena har behandlats av riksdagen vid flera tillfällen under de senaste åren och avstyrkts. Bl. a. har utskottet vid sammanlagt fyra tillfällen under föregående och innevarande riksmöte behandlat motionsförslaget om hyresgaranti (CU 1980/81:6, CU 1980/81:29, CU 1981/82:3, CU 1981/82:24). I den nu framlagda motionen har inte presenterats några nya motiv som gett utskottet anledning att ändra sina ställningstaganden avseende de i (s)-motionen upptagna frågorna. Motion 2548 (s) avstyrks med hänvisning till det anförda.

I motion 2556 (vpk) förs fram förslag om *ytterligare stimulansåtgärder* för allmännyttiga bostadsföretag. Motionärerna anför att de nu framförda motionsförslagen tidigare behandlats av riksdagen med anledning av den under allmänna motionstiden 1982 väckta motionen 1625 (vpk). Civilutskottet har i betänkandena CU 1981/82:24 och 26 behandlat motion 1625 i nu berörda delar och då avstyrkt dem. Utskottet finner inte tillräcklig anledning ändra sina ställningstaganden. Motion 2556 (vpk) avstyrks med hänvisning härtill.

Utskottet hemställer

1. beträffande *vissa ändringar av grunderna för lån för ombyggnad* att riksdagen godkänner vad i regeringsprotokollet förordats och avslår motion 1981/82:2552 i motsvarande del,

2. beträffande *möjligheterna att erhålla s. k. ombyggnadsbidrag och reparationslån* att riksdagen godkänner vad i regeringsprotokollet förordats och avslår motion 1981/82:2552 i motsvarande del,
3. beträffande *maximalt ombyggnadsbidrag* att riksdagen med bifall till motion 1981/82:2548 i motsvarande del och med anledning av vad i regeringsprotokollet förordats som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,
4. beträffande *omfattning i tiden avseende ombyggnadsbidrag och reparationslån* att riksdagen med anledning av vad i regeringsprotokollet förordats och med anledning av motion 1981/82:2548 i motsvarande del som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,
5. beträffande *bokföring av reparationslån* att riksdagen antar i bilaga upptaget förslag till lag om ändring i lagen (1972:175) med vissa bestämmelser om bokföring av bostadslån m. m.,
6. beträffande *frågan om när en ombyggnad m. m. skall anses i huvudsak avslutad* att riksdagen med anledning av motion 1981/82:2545 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,
7. beträffande *vidgning av ramen för de antikvariska myndigheternas tillstyrkan* att riksdagen godkänner vad i regeringsprotokollet förordats,
8. beträffande *bemyndigande för regeringen att besluta om en försöksverksamhet med viss decentralisering* att riksdagen lämnar det begärda bemyndigandet,
9. beträffande vissa *övriga frågor* att riksdagen avslår motion 1981/82:2548 i motsvarande del,
10. beträffande *ytterligare stimulansåtgärder* att riksdagen avslår motion 1981/82:2556.

Stockholm den 25 maj 1982

På civilutskottets vägnar

KJELL A. MATTSSON

Närvarande: Kjell A. Mattsson (c), Per Bergman (s), Rolf Dahlberg (m), Oskar Lindkvist (s), Kerstin Ekman (fp), Lars Henrikson (s), Knut Billing (m), Thure Jädestig (s), Sven Eric Åkerfeldt (c), Bertil Danielsson (m), Kerstin Andersson i Hjärtum (c), Magnus Persson (s), Per Olof Håkansson (s), Margareta Palmqvist (s) och Erling Bager (fp).

Reservationer

1. Vissa ändringar av grunderna för lån för ombyggnad

Rolf Dahlberg, Knut Billing och Bertil Danielsson (alla m) anser att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 2 som börjar "Utskottet anser" och slutar "motsvarande del" bort lyda:

De regler som avser standardkrav vid ombyggnader samt ändrade regler för finansiering av till- och påbyggnader är ytterligare exempel på föreskrifter som kommer att göra låneadministrationen än mera komplicerad och svårgenomtränglig. Även om inte här skall diskuteras den kommande s. k. skattereformen vill utskottet erinra om att moderata samlingspartiets förslag till marginalskattereform gör det mindre angeläget med förändringar av den karaktär som nu förs fram i proposition 1981/82:150 bilaga 5. Utskottet avstyrker propositionen såvitt nu är i fråga och tillstyrker motion 2552 (m) i motsvarande del.

dels utskottet under 1 bort hemställa

1. beträffande *vissa ändringar av grunderna för lån för ombyggnad* att riksdagen med bifall till motion 1981/82:2552 i motsvarande del inte godkänner vad i regeringsprotokollet förordats,

2. Möjligheterna att erhålla s. k. ombyggnadsbidrag och reparationslån

Rolf Dahlberg, Knut Billing och Bertil Danielsson (alla m) anser att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 3 som börjar "Från de" och slutar "i motioner" bort lyda:

Utskottet delar motionärernas uppfattning om att det är mindre lämpligt att utföra vissa av de arbeten för vilka reparationslån kan utgå under vintern samt att det vore av större betydelse att ändra och förenkla låne-regler och byggnormer än att på nytt ge möjligheter till ombyggnadsbidrag i vissa fall. Utskottet avstyrker med det anförda bifall till förslaget i propositionen om att godkänna vad där anförts och förordats om ombyggnadsbidrag och reparationslån. Även vad i motion 2548 (s) anförts om ändringar av förslaget i propositionen avstyrks liksom motion 2545 (s). Motion 2552 (m) tillstyrks i motsvarande del.

dels utskottet under 2 bort hemställa

- 2.¹ beträffande *möjligheterna att erhålla s. k. ombyggnadsbidrag och reparationslån* att riksdagen med bifall till motion 1981/82:2552 i motsvarande del inte godkänner vad i regeringsprotokollet förordats samt avslår motionerna 1981/82:2545 och 2548, den senare i motsvarande del,

¹ Vid bifall till denna hemställan förfaller utskottets hemställan under 3, 4 och 6 samt reservationerna 3 och 4.

3. Maximalt ombyggnadsbidrag

Kjell A. Mattsson (c), Kerstin Ekman (fp), Sven Eric Åkerfeldt (c), Kerstin Andersson i Hjärtum (c) och Erling Bager (fp) anser att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 3 som börjar "Utskottet delar" och slutar "till känna" bort lyda:

Även om motiv kan finnas för motionärernas förslag får i nuvarande statsfinansiella läge förslaget i propositionen om maximalt utgående ombyggnadsbidrag godtas. Motion 2548 (s) avstyrks i motsvarande del.

dels utskottet under 3 bort hemställa

3. beträffande *maximalt ombyggnadsbidrag* att riksdagen godkänner vad i regeringsprotokollet förordats och avslår motion 1981/82:2548 i motsvarande del,

4. Omfattning i tiden avseende ombyggnadsbidrag och reparationslån

Kjell A. Mattsson (c), Kerstin Ekman (fp), Sven Eric Åkerfeldt (c), Kerstin Andersson i Hjärtum (c) och Erling Bager (fp) anser att

dels det avsnitt i utskottets yttrande som på s. 3 börjar "Enligt vad" och på s. 4 slutar "av riksdagsmajoriteten" bort lyda:

Bostadsministerns förslag om att arbetena skall vara i huvudsak avslutade den 31 mars 1983 kompletteras i propositionen med en begäran om ett riksdagens bemyndigande att förlänga giltighetstiden. Utskottet anser att riksdagen bör lämna det begärda bemyndigandet. Därmed torde syftet med vad i motion 2548 (s) förordats om en förlängning av giltighetstiden vara i allt väsentligt tillgodosett. Utskottet avstyrker motionen i motsvarande del.

dels utskottet under 4 bort hemställa

4. beträffande *omfattning i tiden avseende ombyggnadsbidrag och reparationslån* att riksdagen godkänner vad i regeringsprotokollet förordats och avslår motion 1981/82:2548 i motsvarande del,

5. Övriga frågor

Per Bergman, Oskar Lindkvist, Lars Henrikson, Thure Jadestig, Magnus Persson, Per Olof Håkansson och Margareta Palmqvist (alla s) anser att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 5 som börjar "Samtliga av" och slutar "det anförda" bort lyda:

Avsikten med de i s-motionen nu framlagda förslagen är att dämpa nedgången i bygginvesteringarna avseende bostadsbyggandet. Enligt ut-

skottets uppfattning skulle motionsförslagen verksamt bidra till ökning av investeringarna på bostadsbyggnadsområdet.

Temporära hyresrabatter skulle t. ex. göra det möjligt också för mindre betalningsstarka hushåll att efterfråga nyproducerade lägenheter, medan en hyresgaranti skulle i inte ringa grad undanröja den osäkerhet om den framtida utvecklingen som nu hämmar bygginitiativen. I reservationer (s) bl. a. till civilutskottets betänkande CU 1981/82:24 (res. 1, 8, 12 och 14) har redogjorts för de positiva effekterna av förslag motsvarande dem som nu motionsvis förs fram. Utskottet som hänvisar till vad i dessa reservationer anförts föreslår att riksdagen godkänner vad i motion 2548 (s) i motsvarande del anförts.

dels utskottet under 9 bort hemställa

9. beträffande vissa *övriga frågor* att riksdagen med bifall till motion 1981/82:2548 i motsvarande del som sin mening ger regeringens till känna vad utskottet anförts,

Avvikande mening

Bokföring av reparationslån

Rolf Dahlberg, Knut Billing och Bertil Danielsson (alla m) anser att det avsnitt i utskottets yttrande på s. 4 som börjar "Inom utskottet" och slutar "detta betänkande" bort lyda:

Utskottet har tillförts uppgifter från de allmännyttiga bostadsföretagens organisation SABO om möjligheterna att utnyttja reparationslångivningen utan att likvidationsskyldighet inträder. Bl. a. har upplysts att flera av de allmännyttiga bostadsföretagen som har för avsikt att utnyttja reparationslånen inte kommer att kunna göra detta utan att de blir likvidationsskyldiga.

I motion 2552 (m) har yrkats avslag på det i propositionen framförda förslaget om att reparationslån skall kunna utgå för arbeten som påbörjas efter den 31 juli 1982. Företrädare för moderata samlingspartiet har i reservation (res. 2) till detta betänkande ställt sig bakom motionsförslaget. Det saknas redan av denna anledning skäl för utskottet att som initiativ ta upp den av SABO aktualiserade frågan.

I sakfrågan vill utskottet anföra följande. Riksdagen beslöt år 1972 (CU 1972:26) anta en lag (1972:175) med vissa bestämmelser om bokföring av bostadslån m. m. Lagen infördes för att lösa de bokföringsproblem som det tidigare tillämpade paritetslånesystemet gav upphov till. Sedermera har riksdagen våren 1979 (CU 1978/79:35) beslutat att 1972 års lag skulle ges en vidgad tillämpning så att lagen kom att omfatta även underhållslån. Lagen innebär numera att den som är bokföringsskyldig och som har tillgång i fastighet eller tomträtt för vilken paritets-, ränte- eller underhållslån utgått är berättigad att som särskilda tillgångsposter i balansräkningen

ta upp belopp motsvarande den samlade skuldökningen på lånen. För aktiebolagens del innebär detta att likvidationsskyldighet inte behöver inträda som en följd av lånesystemets utformning.

Vid utskottets behandling avseende bokföringen av underhållslån våren 1979 anfördes från bokföringsnämnden att en utvidgning av 1972 års lag till att omfatta också underhållslånen inte överensstämmer med vedertagen redovisningspraxis. En sådan utvidgning skulle innebära att aktivering av kostnader tillåts.

Enligt utskottets uppfattning kan inte i längden kostnader som inte medför ökning av fastigheternas värde aktiveras. Vid behandlingen av frågan om bokföring av underhållslånen våren 1979 anfördes i ett särskilt yttrande (m) att om det visar sig omöjligt för ett allmännyttigt eller enskilt bostadsföretag att nyttiggöra underhållslånen på grund av att redan en stor del av det egna kapitalet gått förlorat konsekvensen rimligen borde bli att företaget rekonstruerades. Hyresformen ger uppenbarligen inte den frihet och dispositionsrätt i boendet, att de boende är beredda att täcka kostnaden för bostaden. Vidare anfördes i det särskilda yttrandet att en lösning är att företagen eller delar av dem likvideras varefter de boende själva tar över fastigheterna genom bostadsrättsföreningar.

Vad i det särskilda yttrandet anförts gäller i motsvarande delar även frågan om bokföringen av reparationslån. Utskottet kan inte medverka till att 1972 års lag utvidgas ännu en gång för att därmed undvika att företagen blir likvidationsskyldiga. Om problemet är av den vidd som framförts av SABO finns ånyo skäl att betona att såväl de boendes egna krav på att själva få ta över sina bostäder som samhällsekonomiska skäl talar för en ökad övergång till bostadsrätt och direktäggande av lägenheter.

I sammanhanget vill utskottet slutligen erinra om vad konstitutionsutskottet anförde i betänkandet (KU 1970:27 s. 7) avseende vissa grundlagsändringar om att ärende framdeles liksom hittills normalt bör väckas genom proposition eller motion och att politisk enighet bör eftersträvas i de fall där initiativ kommer i fråga. Så har inte skett i det nu aktuella fallet. Då våra ståndpunkter inte tillgodosetts återstår endast att vid kammarbehandlingen yrka avslag på utskottsmajoritetens hemställan avseende bokföring av reparationslån.

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1972:175) med vissa bestämmelser om bokföring av bostadslån m. m.

Härigenom föreskrivs att lagen (1972:175) med vissa bestämmelser om bokföring av bostadslån m. m. skall ha nedan angivna lydelse:

Nuvarande lydelse¹

Föreslagen lydelse

Den som är bokföringsskyldig och har tillgång i fastighet eller tomträtt, för vilken beviljats bostadslån enligt bostadslånekungörelsen (1967:552) eller räntelån enligt räntelånekungörelsen (1967:553), får som en särskild post bland tillgångarna i balansräkningen upptaga ett belopp som motsvarar högst den samlade skuldökningen av bostadslån enligt 33 § bostadslånekungörelsen och räntelån enligt 16 § räntelånekungörelsen. Posten skall betecknas Bostadslånepost enligt lagen med vissa bestämmelser om bokföring av bostadslån m. m.

Har den bokföringsskyldige erhållit underhållslån enligt förordningen (1978:992) om lån för underhåll av vissa bostadshus, får som en särskild tillgångspost i balansräkningen upptagas ett belopp som motsvarar lånebeloppet. Posten skall betecknas Underhållslånepost enligt lagen med vissa bestämmelser om bokföring av bostadslån m. m.

Har den bokföringsskyldige erhållit reparationslån enligt förordningen (1982:000) om lån för byggnadstekniska åtgärder i bostadshus, får som en särskild tillgångspost i balansräkningen upptagas ett belopp som motsvarar lånebeloppet. Posten skall betecknas Reparationslånepost enligt lagen med vissa bestämmelser om bokföring av bostadslån m. m.

Avser tillgångspost enligt första eller andra stycket mer än ett låneobjekt, skall av bokföringen framgå hur posten fördelar sig på objekten. Upplysning skall lämnas om hur posten har påverkat årsresultatet.

Avser tillgångsposten enligt första, andra eller tredje stycket mer än ett låneobjekt, skall av bokföringen framgå hur posten fördelar sig på objekten. Upplysning skall lämnas om hur posten har påverkat årsresultatet.

Denna lag träder i kraft två veckor efter den dag, då lagen enligt uppgift på den utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

¹ Senaste lydelse 1979:314.

